

Eric Patenaude: 'De huidige fokkerij is door genomics een agressieve business'

Gillette, bakermat van fokstieren

Het Canadese La Ferme Gillette timmert hard aan de fokkerijweg met Gillette Jordan als jongste resultaat. Zijn fokkers verkiezen indexfokkerij boven showfokkerij. Genomic selection krijgt in het eigen fokbeleid voorlopig een bescheiden plaats.

tekst Florus Pellikaan

FBI, Final Cut en Capital. Het is een greep uit de fokstieren die het Canadese fokbedrijf La Ferme Gillette in Embrun, kortweg Gillette, de afgelopen jaren heeft afgeleverd.

Tijdens de jongste indexdraai zijn daar met Gillette Jordan en Gillette Jerrick twee inmiddels erg populaire fokstieren bij gekomen. De Goldwynbroers uit Gillette-I Durham Jericho (v. Durham) zijn afkomstig uit hetzelfde gesplitste embryo en Jordan voert bij zijn debuut zelfs direct de Canadese LPI-lijst aan. Op toeval berust deze voltrefter beslist niet want familie Patenaude, de eigenaren van Gillette, timmert de laatste jaren hard aan de fokkerijweg. 'De komende indexdraaien lijken er nog meer stieren met ons prefix door te breken en ook daarover gaan inmiddels goede geruchten de ronde', vertelt Eric Patenaude (28).

Hij vormt samen met twee neven de jongste en inmiddels vijfde generatie op Gillette. De fokkerijgeschiedenis op het bedrijf heeft zijn oorsprong bij de grootouders van Eric: Gilles en Lorette Patenaude. Een deel uit beide voornamen vormt de huidige bedrijfsnaam Gillette. Gilles Patenaude, inmiddels tachtig jaar oud en nog dagelijks in de stallen te vinden, was naast melkveehouder ook tandarts. Het geld dat hij daarmee verdiende, gebruikte hij om te investeren in goede koefamilies. Daardoor lopen er nu veel nazaten van bijvoorbeeld de Spottie-, de Splendor- de Roxy- en de Gypsy Grandfamilie in de stallen van Gillette.

Uit de generatie tussen Gilles en Eric werken vier broers, Marc, Mathieu, Louis en Vincent, ook mee in het bedrijf. Wat is het geheim om in zo'n familiebedrijf met veel betrokkenen de vrede te bewaren? 'We zijn een heel gesloten familie en hebben nooit problemen met elkaar. Daarnaast heeft iedereen zijn eigen taak waarvoor hij ook verantwoordelijk is. Mijn vader en mijn drie ooms zijn ieder verantwoordelijk voor één van de vier volgende taken: het landwerk, de financiën, de ligboxenstal en de showstal', zegt Eric Patenaude.

Showstal: 24 urenverzorging

Op Gillette worden in totaal 560 koeien gemolken, verdeeld over twee stallen. In de ligboxenstal staan de gewone commerciële melkkoeien. De moderne grupstal, die dateert uit 1997, fungeert als showstal, waar in totaal 90 koeien kunnen staan. Dit aantal bestaat voor het overgrote deel uit actuele spoelkoeien, showkoeien, hoog gepunte dieren uit diepe koefamilies en dochters van eigengefokte ki-stieren. 'Daarnaast kalven alle koeien op de grupstal af en daarna blijven ze er de eerste twee weken van hun lactatie staan, zodat we ze goed in de gaten kunnen houden', vertelt Eric. 'Vervolgens maken we de keuze of ze goed genoeg zijn voor de showstal of dat ze naar het koppel met commerciële melkkoeien gaan. In de showstal is 24 uur per dag iemand aanwezig om de topkoeien en de kalfkoeien in de gaten te houden en te verzorgen.' Familie Patenaude melkt de koppels in beide stallen drie keer per dag.

Eric Patenaude

Drie generaties Patenaude runnen La Ferme Gillette en hebben samen een passie voor topfokkerij.

Aantal koeien:	560
Grondoppervlakte:	445 ha
Melkproductie:	10.002 3,70 3,00
Stalsystemen:	ligboxenstal en grupstal

Alhoewel er gedurende de geschiedenis veel geïnvesteerd is in de beste koefamilies die de holsteinfokkerij rijk is, wil familie Patenaude daar nu vooral zelf mee verder fokken. 'We hebben het afgelopen jaar slechts één koe en vier pinken aangekocht. Van de koeien die op dit moment onder stier- of embryocontract staan, heeft bovendien 85 procent ons prefix, dus die zijn hier op het bedrijf geboren.'

Hoogste levensproductie

In het afgelopen jaar spoelde Gillette in totaal ongeveer 350 embryo's uit hun beste koeien. Daarvan werd veertig procent rechtstreeks verkocht en de rest is ingezet op de eigen veestapel. De kaskraker van dit moment is Gillette Bolton 2nd Sleep. Deze met 88 punten ingeschreven fraaie Boltondochter stamt uit de familie van Goldwyn en is momenteel de nummer 1 GLPI-koe in Canada. Haar met 87 punten ingeschreven volle zus Gillette Bolton 2nd Rain bezet de zevende plaats in de koe-indexlijst.

Een vaars die op dit moment ook tot de trekpleisters behoort, is de met 88 punten ingeschreven Gillette Miss Damion. Ze werd vorig jaar tijdens de Royal Winter Fair in Toronto algemeen kampioene bij de pinken en begin dit jaar eindigde ze als tweede in haar rubriek op de Quebec Spring Show. 'Voor het eerst in tien jaar zijn we door Miss Damion weer met een melkgevende koe naar Madison gegaan. Maar showfokkerij is niet ons fokdoel. Wanneer we een eigengefokte koe hebben die mee naar de

show kan, is dat prima, maar we gaan er geen koeien voor kopen. Wij hebben liever hoge-indexkoeien. Het duurt langer om die te fokken, maar we kunnen er meer mee verdienen via de verkoop van ki-stieren en embryo's', stelt Eric Patenaude.

Liever fokstieren

Een speciale box in de showstal is ingeruimd voor Gillette Emperor Smurf. Deze dertienjarige koe produceerde in negen lactaties in totaal 206.252 kg melk en is daarmee de koe met de hoogste levensproductie van Canada. De met 88 punten ingeschreven Smurf is in blakende gezondheid, kalft in maart voor de tiende keer en haar eigenaren hebben goede hoop dat ze het officieuze wereld-

record, dat op 210.000 kg melk staat, kan verbreken.

Genomic selection heeft ook in de fokkerij op Gillette zijn intrede gedaan. Eric Patenaude: 'Veel van onze contractkoeien zijn op genomics onderzocht en we spoelen voor embryocontracten af en toe met jonge genomicstieren. Maar voor eigen gebruik houden we nu nog liever vast aan traditioneel geteste fokstieren, omdat we de betrouwbaarheid van genomics nog te laag vinden.'

Stieren als Man-O-Man, Bogart, Gerard, Alexander, Sanchez, Iota, Jordan en Beacon moeten momenteel op Gillette zorgen voor de volgende generatie. 'Als we in de toekomst zien dat andere bedrijven die wel veel met jonge genomicstieren doen ons voorbijstreven, dan kunnen

we alsnog inspringen. De huidige fokkerij is door de komst van genomics wel meer dan ooit een agressieve business geworden.'

In de afgelopen tien jaar is Gillette in aantal koeien meer dan verdubbeld, maar de hoeveelheid land is niet meegegroeid. 'Landbouwgrond is hier erg schaars, maar omdat wij bijna twee grootvee-eenheden per hectare hebben, heeft dit nu wel onze prioriteit. Daarnaast willen we de komende jaren een groot deel van onze lening bij de bank afbetalen, zodat we comfortabel kunnen boeren en in de fokkerij kunnen investeren wanneer we dat willen. Het landwerk willen we op termijn uitbesteden, zodat wij ons helemaal kunnen bezighouden met onze grote hobby: goede fokkoeien.' |

Gillette Miss Damion (VG 88) realiseert een vaarzenlijst van 11.724 kg melk met 3,60% vet en 3,40% eiwit